

واکاوی تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران: تأملی بر نقش تعديل‌گری رسانه‌های

اجتماعی در صنعت هتلداری

هوشمند باقری قره‌بلاغ*

دانشگاه سمنان، سمنان، ایران
h_bagheri@semnan.ac.ir

سیدحسام الدین هدایت‌زاده

دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران
hedayatzadehhesam@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۳/۱۰

تاریخ اصلاحات: ۱۳۹۸/۰۸/۱۹

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۸/۰۹/۱۶

چکیده

رسانه‌ی اجتماعی به عنوان یکی از کانال‌های بازاریابی که به سرعت در حال گسترش است و در حال حاضر بیش از دو سوم از کاربران اینترنت را به خود اختصاص می‌دهد. از سویی دیگر، صنعت هتلداری یکی از ارکان اصلی فعالیت گردشگری به شمار می‌رود؛ به طوری که بسیاری از کشورها با سرمایه‌گذاری‌های هنگفت در بخش هتل‌سازی، به دنبال جذب گردشگران بیشتر هستند. هدف از پژوهش حاضر بررسی تأثیر تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران با توجه نقش تعديل‌گری رسانه‌های اجتماعی در صنعت هتلداری است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه گردشگران مراجعه‌کننده به هتل‌های ۵ ستاره تبریز می‌باشد. با توجه به نامحدود بودن جامعه آماری حداقل حجم نمونه در سطح اطمینان ۹۵ درصد و دقت برآورد پنج درصد با استفاده از فرمول کوکران ۳۸۴ نفر انتخاب شد. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه استاندارد بوده که روایی آن توسط خبرگان تأیید شده و پایابی آن نیز با استفاده از ضربی‌الفالی کرونباخ برآورد شد. تحقیق حاضر براساس هدف یک تحقیق کاربردی و همبستگی می‌باشد. برای تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی (پیرسون و آزمون رگرسیون) استفاده گردید. نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها نشان می‌دهد که؛ تصویر مقصود تأثیر مثبت و معناداری بر نیت سفر گردشگر دارد و همچنین تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران با نقش تعديل‌گری رسانه‌های اجتماعی مورد بررسی قرار گرفت.

واژگان کلیدی

تصویر مقصود؛ نیت سفر گردشگران؛ رسانه‌های اجتماعی؛ بازاریابی؛ صنعت هتلداری.

موفقیت در این عرصه و دستیابی به منافع مادی و غیرمادی حاصل از آن مستلزم درک پدیده‌ی گردشگری، شناخت ابعاد و آثار آن می‌باشد [۵]. بطورکلی، تصویر مقصود یک عامل حیاتی است که بر فرایندهای تضمیم‌گیری گردشگران، نیات رفتاری آینده و رضایت آنها تأثیر می‌گذارد [۶]. تصویر مقصود برای مدیران مقصود اهمیت زیادی دارد زیرا، امروزه گردشگری به یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های توسعه و رفاه اقتصادی بیشتر کشورها تبدیل شده است [۷] و نقش مهمی در شکل‌گیری رفتارهای آتی گردشگران دارد [۸]. لازمه کنترل و یا مدیریت صحیح تصویر ذهنی نسبت به یک مقصود گردشگری داشتن آگاهی صحیح از علایق گردشگران و نگرش آن‌ها در مورد دانسته‌های مقاصد گردشگری است. تصویر ذهنی از مقصود در حوزه گردشگری نقش مهمی را ایفا می‌کند، چون هم بر رفتار و تضمیم‌گیری گردشگران تأثیر می‌گذارد و هم نقش بسیار مهمی بر سطح رضایت آنها از سفر دارد [۹]. در این میان؛ رسانه‌های اجتماعی امروزه به عنوان عامل تحولات و تغییرات در عصر حاضر محسوب می‌شوند [۱۰].

۱- مقدمه

گردشگری جزء صنایع خدماتی است و ماهیت محصولات آن نامحسوس و آزمودنی می‌باشد [۱]. علاوه بر این صنعت گردشگری از مهم‌ترین صنایع در حال رشد در جهان است که توسعه آن نیاز به برنامه‌های همه جانبه و مناسب دارد تا بتوان در جذب گردشگران بین‌المللی موفق بود [۲]. همچنین صنعت گردشگری یکی از مهم‌ترین پدیده‌های قرن حاضر در جهان محسوب شده و یکی از مهم‌ترین منابع کسب درآمد برای کشورهای مختلف در نظر گرفته شده می‌شود [۳]. تضمیم‌گیری گردشگران برای انتخاب یک محل به عوامل مختلفی بستگی دارد که از آن جمله می‌توان به تبلیغات، تصویر مقصود گردشگری و ویژگی‌های شخصیتی گردشگران اشاره کرد [۴]. بسیاری از کشورهای جهان با درک موقعیت برتر صنعت توریسم در الگوهای مختلف توسعه‌ی اقتصادی، در بی‌آن هستند تا امکانات گردشگری خود را گسترش دهند.

تصویر تمایز و جذاب از مقصد است [۱۳]. تصویر مقصد فاکتوری است که بر رفتار مصرف‌کننده قبل از بازدید، در طی بازدید و بعد از بازدید تأثیر می‌گذارد [۱۴] و همچنین به عنوان یک عامل مهم در محبوبیت یک کشور به عنوان مقصد گردشگری نقش دارد. محققان زیادی اثر تصویر را بر انتخاب مقصد مورد مطالعه قرار داده‌اند [۱۵]. علاوه بر این، تصویر مقصد خصوصیات فیزیکی یک مکان گردشگری که افراد را به سوی بازدید از خود جذب کرده و تجربه گردشگری مثبتی را برای آن‌ها به ارمغان می‌آورد، توصیف می‌کند [۱۶]. تصویر ذهنی بیانگر تصاویر شناختی و عاطفی بوده [۱۷]؛ و اطلاعات زیادی را در مورد یک مکان در بر می‌گیرد [۱۸] و همچنین، شامل ادراک شخصی از یک مکان است که می‌تواند از شخصی به شخص دیگر تغییر کند [۱۹]. اجزای شناختی یک تصویر ویژگی‌های عینی و ملموس و ویژگی‌های روانشناسی و غیرملموس را شامل می‌شود؛ و بعد احساسی تصویر در برگیرنده حس درونی، عواطف و هیجاناتی که در شخص در مورد مکانی ایجاد می‌شود یا انتظار دارد که در آن مقصد تجربه کند، مانند احساس خوشی و لذت. در این راستا، نیت سفر گردشگران نوعی تحریک داخلی است که افراد را به انجام کارهایی به منظور دستیابی به چیزی وا می‌دارد [۲۰]. مطالعات متعددی نشان داده‌اند که انگیزه‌ها بر فرایند ایجاد تصویر و انتخاب مقصد تأثیر دارند. ابتدا گردشگر با خصوصیاتی که نسبت به یک مکان گردشگری نسبت داده می‌شود را در حافظه خود ذخیره کرده که این به نوبه خود منجر به شکل‌گیری یک تصویر ذهنی از آن مقصد می‌شود [۲۱]. بنابراین، در صورتی که گردشگر تصویر ذهنی مثبتی از یک مقصد داشته باشد، قطعاً نیت قوی‌تری برای سفر به آن مقصد خواهد داشت و اگر گردشگرانی که تصویر ذهنی نامطلوبی از یک مقصد داشته باشند نیت آن‌ها برای سفر به آن مقصد ضعیف بوده و به عبارت دیگر سایر مقاصد گردشگری را انتخاب خواهند کرد [۲۲]. علاوه، تصویر ذهنی گردشگر از مقصد نقش تعیین کننده نتایج قوت و ضعف در کشش از سوی گردشگر است [۲۳، ۲۴]. چرا که تصویر مثبت یک مقصد آگاهی گردشگر را ارتقاء می‌دهد. تصویر مقصد بر روی نیت رفتاری افراد تأثیر مثبت و معناداری دارد؛ همچنین، تصویر مقصد تصویر مثبت یک مقصد، اثر مثبتی بر نیت مسافر برای بازدید از آن منطقه دارد [۴]. علاوه بر این، تصویر مقصد از جمله عوامل مهم مؤثر بر رفتار گردشگر و انتخاب مقصد است. علاوه بر این؛ در پژوهشی تحت عنوان بررسی ارتباطات ساختاری تصویر مقصد، رضایت گردشگر و وفاداری مقصد نشان داده شد که تصویر مقصد به طور مستقیم رضایت گردشگران را تحت تأثیر قرار می‌دهد [۲۵]. از این‌رو، می‌توان فرضیه زیر را پیشنهاد نمود:

فرضیه اول: تصویر مقصد بر نیت سفر گردشگران تأثیر معنی‌داری دارد.

۲-۲- رسانه‌های اجتماعی

رسانه در شکل‌دهی ادراکات گردشگر از مقصد و تصویر ذهنی گردشگر نقش مهمی ایفا می‌کند [۲۶]. رسانه‌های اجتماعی یکی از فناوری‌های نوین

رسانه‌هایی که به نظر می‌رسد قرار است جای رسانه‌های جمعی را به خود پیگیرند؛ زیرا جنس مخاطب این رسانه‌ها مخاطب منفعل نیست، بلکه جنس آنها کاربران تولیدی محتوا است. اهمیت رسانه‌های اجتماعی در حداقل‌سازی فاصله شناختی میان گردشگران و مقصدشان بسیار برجسته شده و به میزان متفاوت و با اهداف متنوع بر فایند برنامه‌ریزی سفر گردشگران مؤثر می‌باشدند [۱۱]. علاوه بر این؛ رسانه‌های اجتماعی امروزه به عنوان سرآمد و ب به شمار می‌روند و توائسته‌اند بیشترین نفوذ را در بین کاربران اینترنت داشته باشند و در مقایسه با رسانه‌های جمعی (مانند رادیو، تلویزیون و مطبوعات) که همچنان مخاطب زیادی دارند، از نظر جذب مخاطب رشد بیشتری دارند و روند رشد آنها کاملاً صعودی است، در حالی که این روند در رسانه‌های جمعی نزولی است و به مرور تأثیرگذاری رسانه‌های اجتماعی نسبت به رسانه‌های جمعی بیشتر می‌شود [۱۲].

برای موفقیت در زمینه گردشگری باید گردشگران و رفتارهای آن‌ها را مورد مطالعه قرار داد. بررسی و مطالعه رفتار گردشگران از رفتار مصرف‌کنندگان کالا و خدمات مشکل‌تر می‌باشد، شاید این امر به این دلیل است که با پایان رسیدن سفر، هیچ چیز ملموس و قابل مشاهده‌ای باقی نمی‌ماند. این امر برخاسته از ماهیت خدماتی بودن این صنعت می‌باشد. رضایت همیشه پیش‌بینی کننده نیت‌های خرید مجدد نیست. نیت سفر از اهمیت بالایی در پژوهش‌های بازاریابی برخوردار است. پس سیار منطقی است که فرض کنیم تصویر ذهنی بر تضمیم‌گیری گردشگران تأثیر می‌گذارد که ممکن است این تصویر یک تصویر غیرواقعی یا ذهنی از مقصد گردشگری باشد، اما همین تصویر ذهنی گردشگر بر انتخاب او تأثیر می‌گذارد. تغییر مفاهیم تولید و توزیع رسانه‌ای در سال‌های اخیر در فضای مجازی دچار تغییراتی شده‌اند که متفاوت با مدل رسانه‌های سنتی است. اهمیت و نقشی که رسانه اجتماعی و شبکه‌های اجتماعی می‌تواند بر تصویر ذهنی گردشگران از مقصدهای و همچنین نیت سفرشان داشته باشد، در برخی از مطالعات انجام شده است. ولی ما در این پژوهش به دنبال تأثیرگذاری ابزاری متفاوت مانند نقش رسانه‌های اجتماعی و شبکه‌های اجتماعی در ایجاد تصویر ذهنی مناسب گردشگران را در تعیین رفتارهای گردشگران غافل نشد. از این‌رو، با در نظر گرفتن شکاف تحقیقاتی در این حوزه، هدف از پژوهش حاضر بررسی تأثیر تصویر مقصد بر نیت سفر گردشگران با نقش تعديل‌گری رسانه‌های اجتماعی در هتل‌های پارس، شهریار و کایالاله پارک شهر تبریز می‌باشد.

۲- مبانی نظری و توصیه فرضیات پژوهش

۲-۱- تصویر مقصد و نیت سفر گردشگر

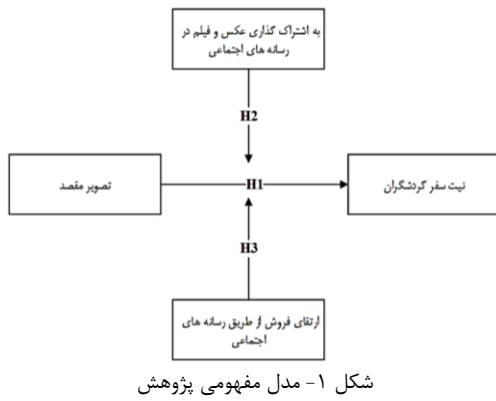
مفهوم تصویر مقصد از مهم‌ترین فاکتورهای مورد علاقه بازاریابان گردشگری است، زیرا عنصر اساسی فرایند جایگاه‌یابی مقصد، خلق و مدیریت

گردشگران به شمار می‌رود و کانال‌های شبکه‌های اجتماعی به منظور برنامه‌ریزی‌های پیش از سفر مورد استفاده قرار می‌گیرند [۳۵]. از این‌رو، توجه به مباحث ذکر شده می‌توان فرضیات زیر را مطرح ساخت:

فرضیه دوم: به اشتراک‌گذاری عکس و فیلم در رسانه‌های اجتماعی در تأثیر تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران نقش تعديل‌گری دارد.

فرضیه سوم: ارتقای فروش از طریق رسانه‌های اجتماعی در تأثیر تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران نقش تعديل‌گری دارد.

با توجه به فرضیات توسعه یافته مدلی تحقیق در زمینه تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران در صنعت هتلداری در شکل ۱ ارائه شده است.

شکل ۱- مدل مفهومی پژوهش

۴- روش‌شناسی تحقیق

این مطالعه از لحاظ نتیجه کاربردی و از نظر هدف توصیفی و با روش پیمایشی و به صورت تک مقطعی انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه گردشگران مراجعه کننده به هتل‌های ۵ ستاره تبریز (هتل پارس، شهریار و کایا) و قلمرو زمانی پژوهش زمستان سال ۱۳۹۷ و بهار سال ۱۳۹۸ می‌باشد. با توجه به نامحدودبودن جامعه آماری حداقل حجم نمونه در سطح اطمینان ۹۵ درصد و دقت برآورد پنج درصد با استفاده از فرمول کوکران ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. همچنین برای انتخاب نمونه آماری از جامعه آماری از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده استفاده شده است. علاوه بر این، در پژوهش حاضر برای جمع‌آوری اطلاعات از جامعه آماری و به منظور آزمون فرضیه‌های تنظیم شده از چهار پرسشنامه که با توجه به متغیرهای پژوهش و عملیاتی نموند آنها تنظیم شده، استفاده شده است. پرسشنامه این پژوهش پرسشنامه کوئیک (۲۰۱۶) بوده که شامل ۳۷ سؤال و دو بخش می‌باشد. بخش اول شامل سوالات آمار توصیفی گردشگران از قبیل سن، جنسیت، تحصیلات، شغل و ... می‌باشد. بخش دوم به منظور انجام آزمون فرضیات آورده شده است. از این سوالات تعداد ۱۰ گویه برای اندازه‌گیری تصویر مقصود، تعداد ۹ گویه در مورد رسانه‌های اجتماعی، ۱۰ گویه در مورد ترفیع رسانه‌ها و سرانجام ۸ گویه نیت سفر را مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد.

همچنین برای اطمینان از پایایی مقیاس‌های سنجش مقدار آلفای کرونباخ محاسبه شد که در جدول (۱) ارائه شده است. به منظور بررسی

و حاوی محبوبیت بیشتر که جذابیت خاصی از خود برای همه نشان داده و تا حدود زیادی، اشاره گوناگون مردم را به سمت خود جذب کرده است و به عنوان مؤثرترین فضای ارتباط جمعی در دنیا امروز محسوب می‌شوند. ظهور این نوع محیط رسانه‌ای باعث شده که میزان اطلاعات در دسترس افراد به شکل خارج از تصویر افزایش یابد. رسانه‌های اجتماعی به عنوان یک محیط مشارکتی به افراد رخصت می‌دهند تا خودشان به عنوان یک رسانه فعالیت نموده و اطلاعات سفر را منتشر کنند [۲۷]. رسانه‌های اجتماعی نقش مهمی را در فرایند تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی سفر گردشگری ایفا می‌کنند [۲۸]. امروزه، با گسترش فضای مجازی، کاربران رسانه‌های اجتماعی در حال افزایش هستند و حدود ۲/۳ میلیارد نفر از این رسانه‌ها بطور مؤثر استفاده می‌کنند [۲۹]. رسانه‌های اجتماعی مسیرهای سنتی ارتباطات در نیت سفر را هموار ساخته و با ایجاد مسیرهای جدید، ماهیت مصرف کنندگی را تغییر داده‌اند [۳۰]. رسانه‌های اجتماعی در گردشگری را می‌توان براساس هدف، پیچیدگی و ترکیب‌پذیری شان در هفت گروه تقسیم‌بندی کرد که عبارتند از: جوامع مجازی (فیسبوک)، سایتها مخصوص سفر، به اشتراک‌گذاری عکس و فیلم (یوتیوب یا فلیکر)، بلاگ‌ها، میکروبلاگ‌های اشتراک‌گذار و ... [۳۱]. رسانه‌های اجتماعی از طریق عکس و فیلم بر تصمیم‌گیری گردشگران تأثیر می‌گذارند، بعلاوه مطالعات متعددی اهمیت رسانه‌های اجتماعی در زمینه گردشگری را تأیید نموده‌اند [۲۷]. براساس اطلاعات اخیر ۸۴ درصد از گردشگران تفریحی از رسانه‌های اجتماعی به عنوان یک منبع برنامه‌ریزی سفر استفاده می‌کنند [۳۲]. همچنین، از طریق روش‌های جدید و خلاق به شناخت گردشگران نسبت به یک مقصود گردشگری کمک می‌کنند [۳۳]. گردشگری منع مهم درآمد خیلی از مقاصد است. بازدید کنندگان عکس‌ها، فیلم‌ها و داستان‌ها و خاطرات سفر و توصیه‌های دیگر گردشگران را مورد مطالعه و بررسی قرار می‌دهند. رسانه‌های اجتماعی در شکل‌گیری اعتماد و کاهش ریسک تصمیم‌گیری کاربران خود برای انتخاب ایران به عنوان مقصود گردشگری تأثیر گذارند. از سویی دیگر، فقدان تصویر مقصود مناسب برای بسیاری از نقاط ایران منجر شده است که سفرهای درون مرزی عده زیادی از مردم ایران تنها به چند شهر خاص، محدود شود. همچنین تصویر مقصود، نقش مهمی در شکل‌گیری رفتارهای آتی گردشگران دارد. در مطالعه‌ای برای نشان دادن تأثیر تصاویر و کلیپ‌های تصویری وبسایتها به عنوان بعدی از کیفیت وبسایتها که بر بازاریابی آنها مؤثر است به بررسی تصاویر و کلیپ‌های تصویری از شش بعد روابط کاربری، زیبایی، سفارش‌سازی، اعتماد، تعامل مجازی انسانی، انعطاف‌پذیری پرداخته شد، یافته‌های مطالعه حاکی از این بود که طراحی یک وبسایت مشتمل بر توانایی‌هایی فوق می‌تواند تمايل کاربران را برای خرید اینترنتی و رضایت آنها از خرید خود را افزایش دهد [۳۴]. بعلاوه، در مقاله‌ای با عنوان تأثیر شبکه‌های اجتماعی بر انتخاب مقصود گردشگران نشان داده شد که رسانه‌های اجتماعی و محیط آنلاین به عنوان یک منبع اطلاعاتی ارزشمند و مهم برای انتخاب مقصود

۲-۳- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون فرضیه‌ها

در آزمون فرضیات تحقیق جهت بررسی بیشتر تأثیر متغیر تعديل کننده بر روابط بین متغیرهای مستقل و وابسته از آزمون میانگین چند جامعه (ANOVA) استفاده می‌شود. نتایج حاصل از آزمون آنوا مرتبط با فرضیات ۱، ۲ و ۳ در ادامه خلاصه می‌شود.

جدول ۴- تحلیل واریانس فرضیه اول

R		R ²	ضریب تشخیص تعديل شده	خطای استاندارد		
۰/۵۵۹		۰/۳۱۳	۰/۳۱	۰/۶۹۸		
منبع تغییرات	درجه آزادی	مجموع مربعات	میانگین مربعات	F	سطح اطمینان معنی‌داری	سطح معنی‌داری
رگرسیون	۱	۲۲/۶۷۱	۲۲/۶۷۱	۴۱/۷۳۴	۰/۹۵	۰/۰۰۱
باقیمانده		۳۸۲	۵۷/۵۸۱	۰/۵۴۳		نتیجه آزمون: وجود تأثیر
کل		۳۸۳	۸۰/۲۵۲	-----		

چنانچه در جدول فوق ملاحظه می‌شود، سطح معنی‌داری آزمون مربوطه برابر ۰/۰۰۱ می‌باشد، لذا می‌توان چنین ادعا نمود که آزمون فوق با خطای ۰/۰۵ یا سطح اطمینان ۰/۹۵ معنی‌دار می‌باشد. پس تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران تأثیر دارد. با توجه به ضریب تشخیص R² که عبارت است از نسبت تغییرات توضیح داده شده توسط متغیر X به تغییرات کل، ۰/۳۱ این می‌باشد. می‌توان بیان نمود که ۳۱/۳ درصد تغییرات در نیت سفر گردشگران، توسط تصویر مقصود تبیین می‌گردد. آزمون فرضیه دوم: به اشتراک‌گذاری عکس و فیلم در رسانه‌های اجتماعی در تأثیر تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران نقش تعديل‌گری دارد. برای بررسی این که اشتراک‌گذاری عکس و فیلم در رسانه‌های اجتماعی در تأثیر تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران نقش تعديل‌گری دارد یا نه از آزمون رگرسیونی چندگانه استفاده می‌کنیم.

جدول ۵- تحلیل واریانس مربوط به مدل رگرسیونی

ضریب همبستگی		ضریب R ² تعیین	ضریب تعیین تعديل شده	دوربین واتسون	خطای استاندارد
۰/۶۹۳		۰/۴۸۰	۰/۴۷۸	۱/۶۶۷	۰/۶۰۸
منبع تغییرات	درجه آزادی	مجموع مربعات	میانگین مربعات	F	سطح معنی‌داری
رگرسیون	۲	۱۲۸/۸۴۷	۶۴/۴۲۳	۱۷۴/۱۸۹	۰/۰۰۰
باقیمانده	۳۸۱	۱۳۹/۴۳۳	۰/۳۷۰		نتیجه آزمون: H _۰ رد فرض
کل	۳۸۳	۲۶۸/۲۷۹	-----		

همانطور که مشاهده می‌شود با توجه به مقدار آماره دوربین واتسون (۱/۶۷۷) چون در فاصله ۱/۵ و ۲/۵ قرار دارد، فرض استقلال بین خطاهای پذیرفته است و می‌توان از رگرسیون استفاده کرد، همچنین سطح معنی‌داری آزمون رگرسیون برابر ۰/۰۰۰ می‌باشد، می‌توان چنین ادعا نمود که آزمون فوق با خطای ۰/۰۵ معنی‌دار می‌باشد. با توجه به ضریب تعیین R² که عبارت است از نسبت تغییرات توضیح داده شده توسط متغیرهای مستقل به تغییرات کل، ۰/۴۷۸ می‌باشد. می‌توان بیان نمود که ۴۸ درصد

پایابی و روایی مدل اندازه‌گیری، از نرم‌افزار SPSS استفاده شد. همانطور که مشاهده می‌شود ضریب آلفای کرونباخ برای تمام مقیاس‌های تحقیق در سطح مطلوب است که نشان از اعتبار سنجه‌های پژوهش دارد.

جدول ۱- نتایج پایابی پژوهش

ضریب پایابی	متغیرها
۰/۹۲۵	تصویر مقصود
۰/۸۸۲	ارتقای فروش از طریق رسانه‌های اجتماعی
۰/۷۱۴	اشتراک‌گذاری عکس و فیلم
۰/۸۸۴	نیت سفر گردشگران

۱-۳- یافته‌های تحقیق

تعداد کل پاسخ‌گویان ۳۸۴ نفر بود که از این تعداد، ۲۱۸ نفر مرد متعادل ۵۶/۸ درصد و ۱۶۶ نفر معادل ۴۳/۲ درصد زن می‌باشد. از نظر پراکندگی سن پاسخ‌دهندگان، ۱۲/۵ درصد از پاسخ‌دهندگان ۲۰ الی ۲۹ سال داشتند، ۵۵/۷ درصد از ۳۱ تا ۴۰ سال، ۲۸/۹ درصد از ۴۱ تا ۵۰ سال، همچنین ۲/۳ درصد از آن‌ها بیشتر از ۵۰ سال سن داشتند. ۴/۴ درصد دارای دریبل، ۱۳/۸ درصد فوق دریبل، ۳۳/۱ درصد لیسانس، ۳۷/۸ درصد فوق لیسانس و ۱۰/۴ درصد دکتری می‌باشند. ۱/۳ درصد از گردشگران کمتر از دو بار، ۷/۴ درصد دو الی چهار بار، ۳۵/۴ درصد چهار الی شش بار، ۴۵/۸ درصد شش الی هشت بار و ۹/۱ درصد بیشتر از ۸ بار به هتل‌های شهر تبریز سفر کرده بودند. جدول (۲) گزارشی از وضعیت شاخص‌های توصیفی پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۲- شاخص‌های توصیفی پژوهش

متغیرها	تعداد	مینمم	ماکزیمم	میانگین مشاهده شده	انحراف میانگین	میانگین مشاهده شده	ضریب مقصود
تصویر مقصود	۳۸۴	۱	۵	۲/۶۸	۳	۰/۶۳۳	ارتقای فروش از طریق رسانه‌های اجتماعی
اشتراک‌گذاری عکس و فیلم	۳۸۴	۱	۵	۲/۷۱	۳	۰/۶۹۵	نیت سفر گردشگران
کمتر از دو بار	۳۸۴	۱	۵	۲/۷۴	۳	۰/۷۴۰	اشتراک‌گذاری عکس و فیلم
برای نشان دادن نرمال و غیرنرمال بودن توزیع متغیرها از آزمون کولموگروف- اسمیرنوف (K-S) استفاده شده است. اگر سطح معنی‌داری بزرگ‌تر از ۰/۰۵ باشد توزیع نرمال بوده و در غیر این صورت توزیع نرمال نیست. همانطور که مشاهده می‌شود تمامی متغیرهای مورد بررسی نرمال می‌باشند.							

جدول ۳- نتایج آزمون کولموگروف اسمیرنوف (K-S)

تعداد	میانگین	انحراف میانگین	کولموگروف اسمیرنوف	معنی‌داری
۲۲۶	۲/۶۸	۰/۶۳۳	۱/۱۴۳	۰/۱۱۰
۲۲۶	۲/۷۱	۰/۶۹۵	۱/۱۵۵	۰/۰۹۳
۲۲۶	۲/۷۴	۰/۷۴۰	۱/۰۶۶	۰/۱۱۹
۲۲۶	۲/۷۶	۰/۵۶۲	۱/۰۶۹	۰/۲۱۰

جدول فوق نشان می‌دهد که ارتقای فروش از طریق رسانه‌های اجتماعی، می‌تواند واریانس تبیین شده متغیر ملک را به‌طور معنی‌داری بالا برد و تأثیر تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران را تعديل نمایند.

۱۴- بحث ۶ تبیین‌گیری

هم‌اکنون صنعت گردشگری در کشورمان از ظرفیت بالایی برای رشد و توسعه برخوردار بوده و در این میان مراکز فعال در این بخش نقش ویژه‌ای را به عنوان زیرساخت ایفا می‌نماید. گردآوری و ارائه اطلاعات این صنعت با توجه به تأکید بر اطلاع‌رسانی و تبلیغات گردشگری در تمامی کشورها می‌تواند به گردشگران، دست‌اندرکاران و متولیان این بخش کمک نموده و موجب شناسایی و بهره‌برداری بهینه از ظرفیت‌های مراکز گردد. در سالیان اخیر، کاربرد تجارتی از اینترنت در صنایع گردشگری و هتلداری وسعت یافته و تأثیر آن به خصوص در کانال توزیع برای اقامت قابل توجه بوده است. از این‌رو به لحاظ منافع گسترده حاصل از ارتقای فروش اینترنتی در رسانه‌های اجتماعی در قالب کاهش هزینه‌ها و حفظ و جذب مناسب‌تر مشتریان، درک عوامل تأثیرگذار در پذیرش خرید اینترنتی رزو اتفاق برای هتل‌ها ضروری می‌باشد. همچنین با شناخت این عوامل و اتخاذ سیاست‌های مناسب، گرایش مسافران به قصد بازدید افزایش یافته که نتیجه آن افزایش رضایت و آسودگی آنان خواهد بود. در نتیجه شناخت مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر رسانه‌های اجتماعی در جذب مسافر دارای منفعت بوده که تاکنون کمتر مورد توجه پژوهشگران داخلی قرار گرفته است. از سوی دیگر طبق بررسی‌های به عمل آمده در این پژوهش از پاسخ‌گویان در یک سال گذشته حداقل یک سفر داشته‌اند، هیچ تجربه از رسانه‌های اجتماعی نداشته‌اند که نشان از عدم توجه به این مهم در شرکت‌های گردشگری و هتلداری نیز دارد. از این‌رو در تحقیق حاضر تلاش شد تا الگوی تمایل به قصد سفر با استفاده از ارتقای فروش از رسانه‌های اجتماعی و انتشار عکس و فیلم در رسانه‌های اجتماعی مورد بررسی قرار گیرد. نتایج حاصل از بررسی و آزمون فرضیه اول نشان می‌دهد که تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران تأثیر معنی‌داری دارد، در تحلیل بدست آمده، سطح معنی‌داری کمتر از 0.05 به دست آمد ($\text{sig} < 0.05$)، یعنی بین تصویر مقصود با نیت سفر گردشگران رابطه معناداری وجود دارد و از طرفی با توجه به ضریب همبستگی پیرسون (0.559) برای فرضیه اول، بین دو متغیر همبستگی مثبت و بسیار قوی وجود دارد، که این نتیجه با نتایج پژوهش [۶] همخوانی دارد. نتایج حاصل از آزمون فرضیه دوم نشان می‌دهد که به اشتراک‌گذاری عکس و فیلم در رسانه‌های اجتماعی در تأثیر تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران نقش تعديل‌گری دارد. نتایج رگرسیون چندگانه، نشان می‌دهد، که اشتراک‌گذاری عکس و فیلم در رسانه‌های اجتماعی، می‌تواند واریانس تبیین شده متغیر ملک را به‌طور معنی‌داری بالا برد و تأثیر تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران را تعديل نمایند. سرانجام، نتایج فرضیه سوم نشان می‌دهد که ارتقای فروش از

تغییرات نیت سفر گردشگران، توسط تغییرات در متغیرهای تصویر مقصود و اشتراک‌گذاری عکس و فیلم در رسانه‌های اجتماعی تبیین می‌گردد.

جدول ۶- ضرایب پارامتر فرضیه دوم

عنوان متغیر	β شیب خط	ضریب استاندارد Beta	t محاسبه شده	سطح معنی‌داری	نتیجه آزمون
عرض از مبدا	۱/۱۳۵		۹/۹۰۰	۰/۰۰۰	رد فرض H_0
تصویر مقصود	۰/۲۵۸	۰/۲۹۹	۶/۷۹۹	۰/۰۰۰	رد فرض H_0
اشتراک‌گذاری عکس و فیلم در رسانه‌های اجتماعی	۰/۴۳۱	۰/۴۸۵	۱۱/۰۳۰	۰/۰۰۰	رد فرض H_0

نتایج جدول فوق نشان می‌دهد که اشتراک‌گذاری عکس و فیلم در رسانه‌های اجتماعی، می‌تواند واریانس تبیین شده متغیر ملک را به‌طور معنی‌داری بالا برد و تأثیر تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران را تعديل نمایند. آزمون فرضیه سوم: ارتقای فروش از طریق رسانه‌های اجتماعی در تأثیر تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران نقش تعديل‌گری دارد.

جدول ۷- تحلیل واریانس مربوط به مدل رگرسیونی

ضریب همبستگی	ضریب تعیین تعديل شده	ضریب تعیین تعديل شده	دوربین واتسون	خطای استاندارد
۰/۶۸۲	۰/۴۶۵	۰/۴۶۲	۱/۸۵۹	۰/۶۱۷
منبع تغییرات	درجه آزادی	مجموع مریعات	میانگین مریعات	F سطح معنی‌داری
رگرسیون	۲	۱۲۴/۷۱۶	۶۲/۳۵۸	۱۶۳/۷۵۳ ۰/۰۰۰
باقیمانده	۳۸۱	۱۴۳/۵۶۳	۰/۳۸۱	نتیجه آزمون: رد فرض H_0
کل	۳۸۳	۲۶۸/۲۷۹	----	

چنانچه در جدول ملاحظه می‌گردد با توجه به مقدار آماره دوربین واتسون ($1/859$) چون در فاصله $1/5$ و $2/5$ قراردارد، فرض استقلال بین خطاهای پذیرفته است و می‌توان از رگرسیون استفاده کرد، همچنین سطح معنی‌داری آزمون رگرسیون برابر $0/000$ می‌باشد، می‌توان چنین ادعا نمود که آزمون فوق با خطای $0/05$ معنی‌دار می‌باشد. با توجه به ضریب تعیین R^2 که عبارت است از نسبت تغییرات توضیح داده شده توسط متغیرهای مستقل به تغییرات کل، $0/465$ می‌باشد. می‌توان بیان نمود که $46/5$ درصد تغییرات نیت سفر گردشگران، توسط تغییرات در متغیرهای تصویر مقصود و ارتقای فروش از طریق رسانه‌های اجتماعی تبیین می‌گردد.

جدول ۸- ضرایب پارامتر فرضیه سوم

عنوان متغیر	β شیب خط	ضریب استاندارد Beta	t	سطح معنی‌داری	نتیجه آزمون
عرض از مبدا	۰/۹۸۱		۷/۹۸۶	کمتر از $0/05$	رد فرض H_0
تصویر مقصود	۰/۱۷۲	۰/۱۹۹	۳/۸۸۴	کمتر از $0/05$	رد فرض H_0
ارتقای فروش از طریق رسانه‌های اجتماعی	۰/۵۱۹	۰/۵۳۱	۱۰/۳۵۹	کمتر از $0/05$	رد فرض H_0

۵. بازاریابان و مدیران مقصد تفریحی و گردشگری باید به عوامل مهم در جلب گردشگران برآساس بخش‌بندی‌های بازار هدف توجه نمایند. می‌توانند گردشگران را برآساس ویژگی‌هایی مانند تازگی طلبی، تنوع طلبی و آن‌هایی که به تصویر مقصد اهمیت می‌دهند، و دیگر عوامل بخش‌بندی کنند و برآساس این بخش‌بندی به توسعه راهبردها و برنامه‌های بازاریابی برای جذب گردشگران بپردازند.

۶- مراجع

- 1- Tasci, A. D., & Gartner, W. C. Destination image and its functional relationships. *Journal of travel research*, 45(4), 413-425, 2007.
- 2- Karyopouli, S., & Koutra, C. Cyprus as a winter destination: An exploratory study. *Tourism analysis*, 17(4), 495-508, 2012.
- 3- Chen, C. and Tsai, D.C. How destination image and evaluative factors affect behavioral intentions, *Tourism Management*, 28(4): 1115-1122, 2012.
- 4- Alrawadieh, Z., Alrawadieh, Z., & Kozak, M. Exploring the impact of tourist harassment on destination image, tourist expenditure, and destination loyalty. *Tourism Management*, 73, 13-20, 2019.
- 5- Williams, P., & Soutar, G. N. Value, satisfaction and behavioral intentions in an adventure tourism context. *Annals of Tourism Research*, 36(3), 413-438, 2009.
- 6- Chaulagain, S., Wiitala, J., & Fu, X. The impact of country image and destination image on US tourists' travel intention. *Journal of Destination Marketing & Management*, 12, 1-11, 2019.
- 7- Li, F., Wen, J., & Ying, T. The influence of crisis on tourists' perceived destination image and revisit intention: An exploratory study of Chinese tourists to North Korea. *Journal of Destination Marketing & Management*, 9, 104-111, 2018.
- 8- Zhang, J., Wu, B., Morrison, A. M., Tseng, C., & Chen, Y. C. How country image affects tourists' destination evaluations: A moderated mediation approach. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 42(6), 904-930, 2018.
- 9- Han, H., Hsu, L. T. J., Lee, J. S., & Sheu, C. Are lodging customers ready to go green? An examination of attitudes, demographics, and eco-friendly intentions. *International Journal of Hospitality Management*, 30(2), 345-355, 2011.
- 10- Yang, F. X. Social media friending in building coworker guanxi: A study in the hotel industry. *International Journal of Hospitality Management*, 2018.
- 11- Hahm, J., Tasci, A. D., & Terry, D. B. Investigating the interplay among the Olympic Games image, destination image, and country image for four previous hosts. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 35(6), 755-771, 2018.
- 12- Kim, E. E. K., Mattila, A. S., & Baloglu, S. Effects of gender and expertise on consumers' motivation to read online hotel reviews. *Cornell Hospitality Quarterly*, 52(4), 399-406, 2011.
- 13- Souiden, N., Ladhari, R., & Chiadmi, N. E. Destination personality and destination image. *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 32, 54-70, 2017.
- 14- Buhmann, A., & Ingenhoff, D. Advancing the country image construct from a public relations perspective: from model to measurement. *Journal of Communication Management*, 19(1), 62-80, 2015.
- 15- Goodall, B. How tourists choose their holidays: An analytical framework. *Marketing in the tourism industry: The promotion of destination regions*, 1, 1-17, 1988.
- 16- Prayag, G., & Ryan, C. The relationship between the 'push' and 'pull' factors of a tourist destination: The role of nationality—an analytical qualitative research approach. *Current Issues in Tourism*, 14(2), 121-143, 2011.

طریق رسانه‌های اجتماعی در تأثیر تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران نقش تعديل‌گری دارد. در این راستا هتلداران و دفاتر گردشگری می‌بایست عوامل محرك در رفتار مسافران از طریق رسانه‌های اجتماعی را در کوتاه‌ترین زمان مورد شناسایی دقیق قرار داده که بر حسب نتایج این پژوهش در برگیرنده تأثیر تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران و همچنین به اشتراک‌گذاری عکس و فیلم در رسانه‌های اجتماعی و همچنین ارتقای فروش از طریق رسانه‌های اجتماعی می‌باشد. بر این اساس هتل‌ها و دفاتر گردشگری می‌بایست اطلاعات دقیق و قابل اطمینان برای سفر به مقاصد خاص در سایت اینترنتی خود قرار داده، به طراحی مناسب وبسایت، سرعت بارگذاری صفحات و قابلیت انجام خرید اینترنتی در هر لحظه از زمان توجه نشان دهنده و اطمینان مسافران به خرید اینترنتی و انتخاب از طریق اینترنت را نیز جلب نمایند.

۵- پیشنهادات پژوهش:

۱. با توجه به اینکه فرضیه اول در مورد تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران تأثیر معنی‌داری دارد. یعنی اینکه توجه اول مسافران در مقصد بیشتر به تصویر ظاهری مقصد می‌باشد. با این توصیف پیشنهاد می‌شود برای بهتر جذب کردن مسافران به مقاصد خاص بازاریابان بیشتر توجه به تصویری که مردم از منطقه موردنظر دارند داشته باشند. برای مثال بعضی از مردم از کشور هند در ذهن خود تصویری ناخوش از آلودگی و نبود بهداشت دارند و این مورد باعث می‌شود که کمتر میل به سفر در این منطقه را داشته باشند. در این مورد بازاریاب ماهر می‌تواند زیبایی‌ها و مناطق تمیز و مرتب در هند را به ذره بین بکشاند و مشتریان را جذب کند.
۲. فرضیه دوم اینکه به اشتراک‌گذاری عکس و فیلم در رسانه‌های اجتماعی در تأثیر تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران نقش تعديل‌گری دارد. بازاریابان برای شناساندن محل مورد نظر باید با استفاده از تصاویر و فیلم‌های مفید و مستندهای کوتاه در فضای رسانه‌های اجتماعی برای بهتر شناساندن محل مورد نظر تلاش کنند.
۳. در فرضیه سوم اینکه ارتقای فروش از طریق رسانه‌های اجتماعی در تأثیر تصویر مقصود بر نیت سفر گردشگران نقش تعديل‌گری دارد. بازاریابان می‌توانند با استفاده از ایده‌هایی متفاوت برای بالابردن فروش منطقه موردنظر در رسانه‌های اجتماعی فعالیت کنند. به عنوان مثال در هتلی در استرالیا در اینستاگرام هتل به هر فالووری که بیشتر از همه تعداد فالوور زیادتری دارد یک شب اقامت رایگان در آن هتل را می‌دهند.
۴. مدیران گردشگری باید به امر بازاریابی در صنعت گردشگری توجه نمایند، بازاریابی و تبلیغات صحیح رکن اساسی گردشگری و شرط لازم برای گسترش فعالیت‌های آن است.

- 17- Chew, E. Y. T., & Jahari, S. A. Destination image as a mediator between perceived risks and revisit intention: A case of post-disaster Japan. *Tourism Management*, 40, 382-393, 2014.
- 18- Mossberg, L., & Kleppe, I. A. Country and destination image—different or similar image concepts?. *The Service Industries Journal*, 25(4), 493-503, 2005.
- 19- Chao, W. Z. Marketing tools as factors in destination image formation. San Jose State University, 2005.
- 20- Cavusgil, S. T., & Zou, S. Marketing strategy-performance relationship: an investigation of the empirical link in export market ventures. *Journal of marketing*, 58(1), 1-21, 1994.
- 21- Sánchez, M., Campo, S., & Alvarez, M. D. The effect of animosity on the intention to visit tourist destinations. *Journal of destination marketing & management*, 7, 182-189, 2018.
- 22- Fakeye, P. C., & Crompton, J. L. Image differences between prospective, first-time, and repeat visitors to the Lower Rio Grande Valley. *Journal of travel research*, 30(2), 10-16, 1991.
- 23- Middleton, V., & Clarke, J. *Marketing in travel and tourism*. Jordan Hill, 2001.
- 24- Parameswaran, R., & Pisharodi, R. M. Facets of country of origin image: An empirical assessment. *Journal of advertising*, 23(1), 43-56, 1994.
- 25- Rajesh, R. Impact of tourist perceptions, destination image and tourist satisfaction on destination loyalty: a conceptual model. *PASOS. Revista de Turismo y Patrimonio Cultural*, 11(3), 2013.
- 26- Morakabati, Y. Deterrents to tourism development in Iran. *International Journal of Tourism Research*, 13(2), 103-123, 2011.
- 27- Amaro, S., Duarte, P., & Henriques, C. Travelers' use of social media: A clustering approach. *Annals of Tourism Research*, 59, 1-15, 2016.
- 28- Minazzi, R. *Social media marketing in tourism and hospitality*. Heidelberg: Springer, 2015.
- 29- Kemp, S. *Digital in 2016. We are social*, 27, 2016.
- 30- Damijan, J., Omerzel, D. G., Kavčič, S., Rudež, H. N., Lebe, S. S., & Vodeb, K. *Sustainable Tourism, Economic Development and Quality Life*. University of Rijeka, Faculty of Tourism and Hospitality Management, 2015.
- 31- Fotis, J. N., Buhalis, D., & Rossides, N. Social media use and impact during the holiday travel planning process (pp. 13-24). Springer-Verlag, 2012.
- 32- Torres, R. Today's traveler online: 5 consumer trends to guide your marketing strategy. *Eye for Travel, Travel Distribution Summit*, 14, 2010.
- 33- Sparks, B. A., Perkins, H. E., & Buckley, R. Online travel reviews as persuasive communication: The effects of content type, source, and certification logos on consumer behavior. *Tourism Management*, 39, 1-9, 2013.
- 34- Kim, E. E. K., Mattila, A. S., & Baloglu, S. Effects of gender and expertise on consumers' motivation to read online hotel reviews. *Cornell Hospitality Quarterly*, 52(4), 399-406, 2011.
- 35- Dina, R., Sabou, G. C., & Dobrea, M. The value of mooc based learning as perceived by higher education students. *eLearning & Software for Education*, 3, 2016.